

► TEMA

Migracions i esport

A banda de les relacions internacionals basades en l'esport, també són dignes d'estudi els nombrosos emigrants balears que participen en competicions esportives en els seus països d'acollida a l'Amèrica llatina.

El vicecònsol Riego Rico Pena i les relacions Uruguai-Balears

♦♦ Manuel García Gargallo *

els vincles entre l'Uruguai i les Illes Balears, fruit dels fluxos d'immigració, han estat sempre constants. Però assoliren especial visibilitat als anys 50 gràcies a la figura de Riego Rico Pena. Nascut a Montevideo el 1901, fou durant dos anys vicecònsol honorari del seu país a les Illes. Fou nomenat pel Ministeri de Relacions

Exteriors de l'Uruguai l'11 de març de 1954, sent cònsol titular Andreu Jaume Rovira.

Des de llavors la presència uruguiana es va fer notar. Així, el 20 de juny de 1954 es va inaugurar la plaça Bisbe Berenguer de Palou (actual plaça dels Patins) amb un partit de hoquei patins entre les seleccions de Balears i l'Uruguai, guanyat pels sud-americans (4-3).

El 20 de gener de 1955 es va col·locar una placa al passeig de la Murada de Mar, amb els escuts de l'Uruguai i Palma, batiant-lo com a

Paseo del Uruguay. Descobrí la placa el batle, Joan Massanet Moragues. Mentrestant, havia nascut a Mallorca l'entitat *Amigos del Uruguay*, fruit d'aquesta particular intensitat.

D'altra banda, Rico Pena gestionà la col·locació d'una placa

commemorativa a Montevideo, al barri de Pocitos, a l'actual plaça de Palma de Mallorca. Posteriorment l'espai fou renovat amb un monòlit d'homenatge als emigrants balears. El 1956, a les acaballes del seu mandat, dugué un trofeu que es disputà en un torneig futbolístic conegut popularment com a Copa Uruguay i que assolí gran popularitat entre 1956 i 1968.

Altres projectes es quedaren pel camí. Per exemple, dur a Mallorca una còpia de l'escultura *El Inmigrante* (1921), de Juan D'Aniello, o *El Gaucho* (1927), de José Luis Zorrilla de San Martín, significatius artistes uruguaians.

El 3 de maig de 1956 Rico Pena va cessar i va tornar a l'Uruguai, després d'un bienni particularment intens i profitós. Una figura tan desconeguda com interessant, pendent d'estudi aquí i al seu país.

* Doctor en Història Contemporània (UB).

► TEMA

Segona edició de l'espai de debat feminista

Els dies 16, 17 i 18 de setembre tingué lloc la segona edició de les Aules Feministes d'Eivissa i Formentera. El cartell que s'elegí per a difondre les jornades estigué encapçalat per Olympe de Gouges i Mary Wollstonecraft i se seleccionà com a títol 'L'empoderament de les dones. Objectiu: igualtat. Història i reptes de futur en l'agenda feminista'.

Les Aules Feministes d'Eivissa i Formentera

♦♦ Marina Castillo Fuentesal *

finals d'agost, es presentà la segona edició de les Aules Feministes que tingueren lloc a les Pitiüses des del 16 fins el 18 de setembre. La presidenta del Govern —Francina Armengol—, la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat —Mercedes Garrido—, la directora de l'IBdona —Maria Duran— i el

batle d'Eivissa —Rafa Ruiz— foren els encarregats d'anunciar la celebració d'aquest esdeveniment i aprofitaren per a reunir-se amb algunes associacions feministes il·lenques com l'Associació Cultural de Manualitats de Santa Eulària; Espai de Dones Formentera; Dones en Igualtat d'Eivissa i Formentera; Dones Progressistes d'Eivissa i Formentera; Kellys d'Eivissa i Formentera; Associació ses Foneres; Associació Figa de pic i Metges del Món Eivissa.

Els aspectes principals que es tractaren en aquestes Aules varen ser: el feminisme intergeneracional i els reptes amb els que es troba el feminisme actual, els quals estan vinculats amb la situació generada per la pandèmia dins l'àmbit laboral, la salut i la joventut.

Aquest esdeveniment va comptar amb referents feministes, tant d'àmbit local com nacional. El primer dia s'executaren les taules ro-

dones: "Visió intergeneracional del feminisme" i "La contribució dels homes al feminisme". El segon dia s'efectuaren ponències específiques, com les realitzades per Soledad Murillo de la Vega i Altamira Gonzalo Valgañón i, per a concloure l'esdeveniment es dugué a terme la taula rodona "Assoliments i reptes del feminisme en l'àmbit de la salut i en l'àmbit laboral" i la ponència d'Ana Bernal-Triviño.

La segona edició de les Aules Feministes, que es pogué seguir presencialment i a través del canal de Youtube de l'IBdona, s'han constituït com un espai per a posar en comú i debatre diferents idees i qüestions que serveixin per a empoderar les dones i donar un major impuls a l'hora d'aconseguir la igualtat efectiva entre homes i dones.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

De Deià a Roma

Deià ha despertat en els darrers dies una certa atracció arqueològica romana a l'iniciar les excavacions d'unes restes, trobades per casualitat després d'un ensorrament, que podrien ser un assentament o un dipòsit alimentari d'oli o vi.

Presencia romana en la sierra de Tramuntana

♦♦ Juan María González de la Rosa *

Quien le iba a decir al arqueólogo mallorquí Jaume Deyà, natural de Sóller, que aquella màquina de excursió dominical podria canviar su historia y, sobre todo, la historia del camino de es Vinyet, en Deià. Nada más y nada menos que un yacimiento romano

del siglo I después de nuestra era (dne). Por fin, después de tres largos y arduos meses de negociación entre el Ayuntamiento de Deià (que asumirá todos los costes) y la propiedad privada, se ha llegado a buen puerto. Los trabajos de investigación perdurarán hasta el próximo día 14 de octubre y están autorizadas también por el Departamento de Patrimonio del Consell y por lo tanto la zona permanecerá cerrada temporalmente al público.

De la dicotomía existente entre ser un asentamiento romano o un depósito alimentario o de materiales (más concretamente de la madera), la segunda presenta un mayor respaldo por la mayoría de historiadores. La alta importancia del aceite y el vino para los romanos documentada desde los primeros tiempos, la alta presencia de olivos y viñedos en la zona, la ausencia de depósitos hallados anteriormente en esta zona del corazón de la si-

erra de Tramuntana y el parecido junto a otros depósitos alimentarios hallados con anterioridad en la península parecen cantar claramente la balanza.

Quedan unos días frenéticos de excavaciones para salir de dudas. Lo que está claro, y es motivo de celebración sin precedente en esta zona de la isla donde siempre había destacado por su historia prehistórica y musulmana (el nombre de Deià es su mayor homenaje), es que de una u otra manera, el gran imperio romano habrá sido testigo directo, una vez más, de uno de los rincones más preciados de nuestra isla.

* Graduat en Geografia i Història i Graduat en Història de l'Art (UNED)